

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení autora diplomové práce: **Bc. Kateřina Würzová**

Název diplomové práce: **Škoda způsobená provozní činností a její náhrada**

Oponent diplomové práce: **JUDr. Alena Bányaiová, CSc.**

Diplomová práce byla v souladu s *pokynem děkana č. 23D/2011 ze dne 2. 8. 2011, kterým se stanoví postup při ověřování originalnosti vysokoškolské kvalifikační práce*, prověřena antiplagiátorským programem THESES, který nevykázal shodu diplomové práce s jinými díly.

Autorka zvolila za téma své diplomové práce problematiku škody způsobené provozní činností a její náhrady. Jde o materii, která je aktuální, která s přijetím nového občanského zákoníku doznala značných změn oproti předchozí úpravě a je předmětem zájmu řady odborných pojednání. Autorka si vytkla za cíl zodpovědět otázky spojené s vymezením pojmu provozní činnosti a provozovatele, posoudit povahu a rozsah odpovědnosti za vzniklou újmu, možnosti se odpovědnosti zprostit i způsoby náhrady vzniklé újmy. Rovněž autorka srovnává úpravu náhrady škody způsobené provozní činností s některými zvláštními případy náhrady škody, jak je občanský zákoník upravuje. Lze říci, že vytčeného cíle se autorce podařilo dosáhnout. Práce je psána čtivým a srozumitelným jazykem, je logicky a přehledně uspořádána. Jednotlivé instituty jsou vysvětleny s pochopením, autorka dobře pracuje s odbornou literaturou, z níž čerpá, jakož i s judikaturou, přičemž dobře vysvětluje, kdy a proč je rozhodovací praxe vztahující se k dřívější úpravě použitelná i nyní. Pozitivně lze hodnotit rozsah odborných publikací a judikatury, kterou autorka využila pro zpracování své diplomové práce. V této souvislosti lze jen poznamenat, že ne vždy důsledně autorka identifikuje citovaného autora, pokud cituje kolektivní dílo, zejména komentáře k občanskému zákoníku.

Výklad je rozvržen do tří částí, za nimiž následuje závěr. První část kvalifikovaně vysvětluje obecné pojmy újmy a jejich druhů, jakož i pojetí a funkce náhrady škody v současném občanském zákoníku. Druhá část představuje jádro diplomové práce a pojednává o úpravě škody způsobené provozní činností, vymezuje pojem provozní činnosti a provozovatele a předpoklady vzniku povinnosti hradit škodu způsobenou touto činností. Třetí

část je srovnávací, kdy autorka porovnává úpravu náhrady škody způsobené provozní činností s jinými zvláštními úpravami náhrady škody. V závěru shrnuje autorka stručně své poznatky a uvádí i doporučení pro případnou novelizaci občanského zákoníku. Zvolená systematika je logická a nelze jí nic vytknout.

Jak bylo řečeno, autorka zpracovává vybranou materii s pochopením a srozumitelně ji vysvětluje. Některé otázky by však vyžadovaly určité vyjasnění. Jde o následující příklady:

Na str. 16 autorka uvádí, že první a stěžejní funkcí odpovědnosti za újmu je funkce preventivní a cituje § 2900 občanského zákoníku. Je pravdou, že § 2900 vyjadřuje zásadu prevence, což je jedna ze stěžejních zásad občanského práva. Úprava náhrady újmy (škody) je zaměřena již na kompenzaci vzniklé újmy, což je její hlavní účel, a ustanovení § 2900 a násl. o.z. pak specificky řeší povinnost náhrady újmy vzniklé porušením obecné prevenční povinnosti a konkrétní zakročovací nebo oznamovací povinnosti.

Na str. 20 autorka při rozboru subjektivního počátku běhu promlčecí lhůty správně konstatuje, že vědomost o újmě nastane okamžikem, kdy poškozený zjistí, že k újmě došlo a že tato okolnost nemůže být zjištěna jinou osobou než poškozeným, např. zástupcem. Výjimkou mají být poškozené právnické osoby, kde postačí povědomí o škůdci a vzniku škody u zaměstnance nebo statuárního orgánu. Nejde o výjimku z uvedeného pravidla, ale jen o důsledek koncepce právnické osoby jako umělého útvaru a úpravy jednání za právnickou osobu. Neuvádím tuto připomínku jako výtku, ale jen upozornění na poněkud nepřesné vyjádření týkající se materie, která není předmětem této diplomové práce.

Na str. 21 autorka konstatuje, že objektivní desetiletá promlčecí lhůta má počátek v den vzniku škody, „*ozn. ode dne, kdy se projevila*“. Dále vysvětluje, že není nutné, aby tato lhůta plynula ihned od chvíle, kdy byla škoda způsobena, neboť se může projevit až po určité době. Vzhledem k dikci § 636 odst. 1 o.z., který hovoří o vzniku škody, by bylo vhodné, aby autorka vysvětlila, o jaké skutečnosti své uvedené konstatování opírá.

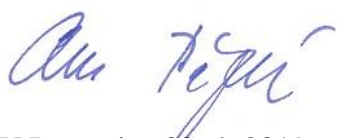
V rámci rozboru pojetí odpovědnosti za škodu z provozní činnosti (str. 41 až 43, 57, 58 a v závěrech na str. 79) autorka poukazuje na rozdíly mezi dřívější úpravou této odpovědnosti a řešením současným a správně připomíná, že v rámci liberace se objevuje subjektivní prvek a proto „*nelze zcela říci, že se jedná o objektivní odpovědnost*“ (str. 41). Na str. 43 pak ale uvádí, že vzhledem k možnosti liberace nejde o odpovědnost absolutní, ale jde o odpovědnost objektivní. Rovněž na str. 57, 58 a v závěrech na str. 79 se spíše přiklání k závěru, že jde o odpovědnost objektivní. Vzhledem k tomu, že jde o zajímavou a v literatuře i judikatuře diskutovanou otázku, bylo by vhodné, pokud by se autorka věnovala této problematice podrobněji, aby bylo zřejmější, ke kterému názoru se přiklání a proč.

S uvedenou problematikou souvisí i rozbor rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2012 sp. zn. 25 Cdo 4691/2010 na str. 51 a 52. Autorka případ poučeně rozebírá a dospívá k závěru, že podle dnešní úpravy by měl provozovatel větší šanci uplatnit liberační důvody. Bylo by vhodné vysvětlit, co ji k tomuto závěru vede.

Na str. 60 a 61 se autorka zabývá rozsahem náhrady škody způsobené provozem zvláště nebezpečným a konstatuje, že vzhledem k povaze chráněného statku se nelze domáhat náhrady škody z provozu zvláště nebezpečného, pokud jde čistě o ekonomickou újmu; ekonomické újmy se lze domáhat jen v rámci odpovědnosti za škodu z provozní činnosti. Bylo by vhodné, pokud by autorka blíže vysvětlila pojem čisté ekonomické újmy a důvody, proč se jí nelze domáhat, je-li způsobena provozem zvláště nebezpečným.

Všechny uvedené poznámky jsou spíše doporučením směřujícími k prohloubení závěrů diplomové práce a k další diskusi o zpracovávané problematice. Práci považuji za kvalitně zpracovanou, autorka jí prokázala znalost problematiky a dobrou orientaci v právním textu i v odborné literatuře, jakož i schopnost analýzy právního problému a jeho řešení. Rovněž forma zpracování a úroveň písemného projevu je velice dobrá, vyjadřování je srozumitelné a přehledné.

Doporučuji tedy předloženou diplomovou práci k obhajobě. K bližší diskusi v rámci obhajoby lze doporučit, aby se autorka zaměřila na zmíněné otázky (i) počátku objektivní promlčecí lhůty, (ii) povahy odpovědnosti za škodu z provozní činnosti a (iii) pojmu čisté ekonomické újmy a její náhrady.

V Praze dne 30. 4. 2019

JUDr. Alena Bányaiová, CSc.,